

elektrotechniky a informatiky STU v Bratislave. Z tejto spolupráce už vzniklo niekoľko spoločných karentovaných publikácií.

Pani doc. Zuzana Vitková pôsobila aj ako hlavná odborníčka MZ SR pre farmaceutickú technológiu, členka pracovnej skupiny akreditačnej komisie MZ SR, členka Technologickej sekcie SFS, podpredsedníčka Spoločnej odborovej komisie doktorandského štúdia vo vednom odbore Galenická farmácia, podpredsedníčka Odborovej komisie v študijnom odbore Galenická farmácia, predsedníčka komisie pre štátne skúšky v odbore Farmaceutická technológia a v odbore Sociálna farmácia a lekárenstvo. Päť funkčných období vykonávala funkciu tajomníčky AS FaF UK.

Vedecké a pedagogické výsledky pani docentky Zuzany Vitkovej boli ocenené Skarnitzlovou cenou za významnú publikačnú činnosť, medailou PhMr. Vladimíra J. Žuffu, zlatou a striebornou pamätnou medailou FaF UK a striebornou Galénovou medailou. V roku 2009

bola za vzdelávaciu, výskumnú a organizátorskú prácu ocenená Weberovou cenou SFS. V súčasnosti je čestnou členkou SFS.

Ako vidno, dosiahnuté výsledky jubilatky sú významné. Ako za študentských čias, tak aj teraz zostala osobným vzorom pre študentov a mladších kolegov. Je známa mimoriadnou precíznosťou, obetavosťou, pracovným entuziazmom a ochotou kedykoľvek pomôcť. Jej prednášky boli vždy precízne pripravené a vedecky fundované. Ako viem, jej bývalí diplomanti, rigorozanti či doktorandi s ňou udržiavajú osobné a vždy srdečné kontakty.

Na záver dovoľte, aby som v mene spolužiakov, spolupracovníkov a kolegov zaželel pani docentke RNDr. Zuzane Vitkovej, CSc., pevné zdravie, veľa pracovných úspechov a osobné šťastie.

J. Čižmárik

Životné jubileum prof. RNDr. Daniela Grančai, CSc.

V týchto dňoch sa dožíva významného životného jubilea 70-tich rokov dlhoročný vysokoškolský učiteľ a vedecký pracovník Katedry farmakognózie a botaniky Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave pán prof. RNDr. Daniel Grančai, CSc.

Jubilant pochádza z Lipian, kde navštevoval a ukončil základnú a strednú školu. Štúdium farmácie absolvoval v rokoch 1968–1973 v Bratislave a ukončil obhajobou diplomovej práce na tému: „Obsahové látky *Veratrum album* L.“ Ako čerstvý absolvent začal pôsobiť na FaF UK vo funkcii odborného asistenta. Rigoróznou prácu obhájil pod vedením prof. Tomka v roku 1976 a získal akademický titul doktor prírodovedy – RNDr. Následne bol prijatý na externú formu aspirantúry vo vednom odbore farmakognózia. V roku 1982 obhájil dizertačnú prácu na tému: „Izolácia a identifikácia látok z niektorých rastlín rodu *Veratrum* L.“ V roku 1993 na základe habilitačnej práce získal vedecko-pedagogickú hodnosť docenta farmakognózie. Po úspešnom inauguračnom konaní na Farmaceutickej fakulte VFU Brno bol na návrh Vedeckej rady prezidentom ČR Václavom Havlom menovaný profesorom vo vednom odbore farmakognózia.

Od začiatku pôsobenia na Farmaceutickej fakulte UK bola jeho profesionálna aktivita úzko spojená s Katedrou farmakognózie a botaniky, na ktorej od roku 1993 až do roku 2015 zastával funkciu vedúceho katedry.

V rámci magisterského štúdia bol prednášateľom a examinátorom predmetu farmakognózia. Jeho vzťah k študentom bol ústretový a korektný, z čoho vyplýva aj záujem vypracovať pod jeho vedením diplomové a iné

kvalifikačné práce. Úspešne viedol 76 diplomových a 93 rigorózných prác. Bol školiteľom šiestich PhD. študentov, ktorí štúdium úspešne ukončili.

Bol predsedom Spoločnej odborovej komisie pre odbor doktorandského štúdia 52-02-9 farmakognózia a Odborovej komisie pre študijný odbor 7.3.4. farmakognózia, členom Vedeckej rady Farmaceutickej fakulty UK, školiteľom doktorandského štúdia, gestorom pre rigorózne konanie v odbore farmakognózia, konzultantom pre rigorózne konanie, predsedom komisie pre rigorózne skúšky, pre štátne záverečné skúšky a obhajoby diplomových prác a členom komisie pre obhajoby dizertačných prác v študijnom odbore farmakognózia (Bratislava, Brno, Hradec Králové).

Predmetom jeho vedecko-výskumnej práce bola izolácia a identifikácia látok z vybraných druhov rastlín a štúdium ich biologickej aktivity. Medzi najdôležitejšie výsledky patrí izolácia dvoch nových alkaloidov – jervínu a veratroylzygadenínu z podzemnej časti rastliny *Veratrum nigrum* L. (kýchavica čierna). Z nadzemnej časti rastliny *Veratrum album* subsp. *lobelianum* (BERNH.) SUESSENGUTH (kýchavica biela lobelová) izoloval poprvýkrát alkaloidy glukoveracintín, ramnoveracintín, tetrahydroveralkamín a ďalšie veratroylzygadenín, veracintín, jervín, pseudojervín, izojervín, rubijervín. Okrem nich izoloval aj látky nealkaloidného charakteru, a to steroly (beta-sitosterol), aromatické kyseliny (veratrová, vanilová, škoricová, kávová, izoferulová, chlorogénová), dikarboxylové kyseliny (jantárová, fumarová) a deriváty flavónu (apigenín, chryzoeriol, tektochryzín, izoramnetín, luteolín, kvercetin, izalpinín, galangín).

Významné výsledky dosiahol aj pri štúdiu obsahových látok nadzemnej časti rastliny *Cynara cardunculus* L. (artičoka bodliaková), z ktorej izoloval steroly a pentacyklické triterpény (beta-sitosterol a jeho glukozid, taraxasterol, jeho glukozid a acetát), kumaríny (skopolín a skopoletín), flavonoidy (apigenín, apigenín-7-glukozid, apigenín-7-rutinozid, apigenín-7-metylglukuronid, luteolín, luteolín-7-glukozid, luteolín-7-rutinozid), cynarín (1,5-dikavoylchinová kyselina) a triterpénové saponíny (cynarasaponín B a K).

Z rastliny *Anthemis tinctoria* L. izoloval nový flavonoidný glykozid – tinktozid.

Bol zodpovedným riešiteľom piatich grantových úloh VEGA, projektov česko-slovenskej medzivládnej dohody a spoluriešiteľom viacerých ďalších grantových projektov VEGA.

Podľa databázy evidencie publikačnej činnosti pracovníkov UK mal prof. Grančai pred odchodom do dôchodku (v roku 2017) celkový počet záznamov 517, z toho 185 pôvodných experimentálnych, 78 odborných prác a 191 prezentácií na odborných konferenciách a sympóziách. Celkový počet citácií 467, z toho 381 v SCI. Je spoluautorom troch učebníc: Farmakognózia – biogenéza prírodných látok (2011), Farmakognózia – biologicky aktívne rastlinné metabolity a ich zdroje – 1. slovenské vydanie (2015) a 2. slovenské vydanie (2017).

Popri pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti sa prof. Grančai venoval a venuje aj ďalším aktivitám. Bol šéfredaktorom česko-slovenského časopisu Lieči-

vé rastliny/Léčivé rastliny, vedeckým sekretárom a je 1. viceprezidentom Slovenskej farmaceutickej spoločnosti (SFS) a predsedom jej Sekcie prírodných liečiv, je predsedom Liekopisnej komisie ŠÚKL, predsedom Subkomisie pre fytofarmaká a homeopatiká ŠÚKL, je členom redakčných rád časopisov Česká a slovenská farmacie a Farmaceutický obzor, členom Slovenskej chemickej spoločnosti, Slovenskej farmaceutickej spoločnosti a bol členom slovenskej delegácie Európskeho liekopisu.

V rokoch 1999–2005 bol členom skupiny expertov pre fytochémiu pri Európskej liekopisnej komisii. Je posudzovateľom dokumentácií predkladaných k žiadostiam o registráciu liekov so zameraním na fytofarmaká a oponentom grantov a vedeckých projektov.

Za svoju doterajšiu prácu bol ocenený bronzovou, striebornou a zlatou pamätnou medailou FaF UK, striebornou Galénovou medailou, Weberovou cenou SFS, Medailou PhMr. Vladimíra J. Žuffu a Medailou Jana Halašu. V roku 2010 mu bolo udelené najvyššie ocenenie SFS, a to diplom Čestný člen SFS, a v roku 2015 diplom Čestný člen ČFS. Pri príležitosti 35. výročia konferencií o liečivých rastlinách mu bol udelený diplom za vedecký a odborný prínos konferencií v rokoch 1985–2019.

Dovoľte mi menom širokej farmaceutickej verejnosti jubilantovi srdečne zablahoželať a popriať veľa ďalších pracovných a osobných úspechov

J. Čižmárik